

СВОВОДА

LIBERTY

Часопис для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союзу“

Рік XV. Нью-Йорк. Четвер, 21-го Лютого 1907. Число 8.

Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, February 21, 1907. No. 8.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Січень 1907.

За номерних членів, їх жінок і за случай каліцтва:

Відд. 1. Данило Карпак, умер 26-го Новембра 1906 року.....	1000 дол.
Відд. 29. Иван Хавик, умер 18-го Децембра 1906.....	1000
Відд. 1. Катерина, жена Мих. Майтака, умерла 21-го Децембра 1906.....	400
Відд. 4. Андрей Телепон м. Тереси, умер 24-го Децембра 1906.....	400
Відд. 7. Анна, жена Михайла Дрань, умерла 6-го Децембра 1906.....	400
Відд. 33. Павлина, жена Микити Пац, умерла 18-го Новембра 1906.....	400
Відд. 67. Анна, жена Федора Мотко, умерла 20-го Децембра 1906.....	400
Відд. 14. Параска, жена А. Вадельского, умерла 10-го Новембра 1906.....	400
Відд. 29. Иван Хавик, муж Юлії, умер 18-го Децембра 1906.....	400
Відд. 45. Францішка,.....	400
Відд. 53. Параска, жена С.....	400
Відд. 63. Анна Цеплий, утрата.....	200
Разом.....	5800.00
Платня головних урядників за Січ.....	155.00
Адміністрація „Союзу“ за Січень.....	121.26
Всего, розхід вносить.....	6076.26

Розмет платить 6 881 членів записаних на ціле посмертне і 601 членів записаних на пів посмертного.

Крім того кождий член платить за орган „Союзу“ по 10 центів, на Фонд Резервовий по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Фонд Відних по 1 цент.

Разом платить: член на ціле посмертне 99 цент. а на половину посмертного 57 цент.

К. Кирчів, предсідатель. С. Ядловский, секретар.
А. Шарпони, касіер.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Число	Тоді
1	П. Порфіра
2	С. Порфіра
3	С. Порфіра
4	С. Порфіра
5	С. Порфіра
6	С. Порфіра
7	С. Порфіра
8	С. Порфіра
9	С. Порфіра
10	С. Порфіра
11	С. Порфіра
12	С. Порфіра
13	С. Порфіра
14	С. Порфіра
15	С. Порфіра
16	С. Порфіра
17	С. Порфіра
18	С. Порфіра
19	С. Порфіра
20	С. Порфіра
21	С. Порфіра
22	С. Порфіра
23	С. Порфіра
24	С. Порфіра
25	С. Порфіра
26	С. Порфіра
27	С. Порфіра
28	С. Порфіра
29	С. Порфіра
30	С. Порфіра
31	С. Порфіра

Прошу всіх пп. бізнесменів, котрі оголошували в календарі на р. 1907, щоби попросили як найскорше належитість за оголошення до мене.

о. С. Макар,
11 May Str., Ansonia, Conn.

Звертаємо увагу усіх наших читачів на се, що хто не має оплаченої „Свободи“ наперед, тому не можемо її вислати враз з другими часописами, але мусили ми на кожде число наліплювати одного цента і вислати его осібно. Таке є нове розпоряджене тутешньої пошти і ми мусимо строго его держатись. Ввиду сего еси хто не хоче аби ему списувати висилку „Свободи“, зволить належну за неї суму всегда вперед нам прислати.

Редакція „Свободи“.

Всі члени Союзу які не дістають точно „Свободи“ зволить сейчас пода-

ти місцевим секретарам свій новий а також старий адрес—а місцевий секретар відомле їх рекордовому секретарови на адресу:

Mr. Theo. Labowsky,
Box 76, Jersey City, N. J.

Поклик.

Вночі в четверга на п'ятницю — щось подібно як в ландацькій Росії, — арештовано всіх академиків Українців, що взяли участь в університетській буці „Гайдамаків“, що повернули на провінцію, спроваджують жандарми. Арештованих осадили в найгірших келіях в'язниці при ул. Баторія без вікон, близько виходків.

В п'ятницю вечером власти завісили в урядовану товариство українських академиків „Академічна Громада“ і опечатали его льокаль.

(З „Громадского Голосу“)

Ми подаємо сю сумну вістку до відома наших читачів і зазначаємо, що ландацький сей поступок польських властей в Галичині над нашими героями за народню справу гідний як найкоршого осудження, а америказька Русь найкра-

ще сповнить свій народний обовязок для зазначення солідарности і співчуття, сльи найдалше до місяця збере неменше 200 доларів і вишле їх на поміч в борбі руським академикам у Львові. Не зволікайте, але сейчас присилайте датки на адресу „Свобода“: 184 Hudson St., New York, N. Y.

Для руских студентів у Львові:

Русини з Болтимор, Мд. зложили для руских академиків у Львові за починком п. І. Кульчицкого студента медицини (спис жертвотелів подамо в слідуємій числі)

Ів. Ардан	10.—
Ю. Ситник	5.—
Я. Куницький	5.—
А. Савка	2.—
Ів. Свала	1.—
П. Мацішовський	1.—
Марія Чічур	0.50
В. Мориквас	0.50
о. Н. Дмитрів	10.40
Разом	\$65.80

На Руску Бурсу

офірував п. Иван Воргач, з Мт. Кармель, Па. 1.00

Ану Патріоти хто другий з Вас? Прошу прислати жертви до мене разом зі списом, а я буду оголошувати в „Свободі“ поки дістанемо секретара.

Попередно зложено 14.00
Тепер 1.00

Разом \$15.00

Спасибіг п. І. Воргачови.

А. Шарпони, кас.

В Јамаїса, М. У. на хрестинах у Федя Воробця жертвовали на ціль просвітну і інформаційну для товариства „Народна Самопоміч“ по 50 цент.: Ф. Воробець, С. Окренка; 30 ц. Г. Пайкут; по 25 ц. С. І. Сімків, А. Статків, Н. Третяк, А. Гобор, П. Варварчик, М. Бояновска, В. Сташків, І. Лялька, М. Андрійців, С. Лялька, Я. Притика; 15 ц. Н. Навроцький; по 10 ц. Н. Надричний, Т. Воробець, В. Воробець і М. Білоус. Квоту \$4.60 ц. зложив С. І. Сімків на тиждневім засіданню Гол. Виділу „Н. С.“ за що складаємо жертвотелям і п. Сімкову та Притикі за се, що знялись збиркою—сердечну подяку.

Уряд.

Дня 17. лютого знайдено забитого Русина М. Глобінку з села Ядівці, пов. Збараж на ул. Грант в Бофало, Н. Й. Покійний був родом з Росії, оженив ся однак в Галичині. Покинувши в краю жінку Марію і кількох дітей, Небіщак не належав до жадної організації.

Незалежні Русини з Gerfield зложили читальню імени „Д-ра Т. Окуневського“. Записало ся до читальні 16 членів, але є надія, що невдовзі приступить більше. На зборах зложено \$18.45. В комітет вибрані: Иван Ананійчук голова, Прокіп Ананійчук заступник, Олекса Хибуң секретар, Николай Куницький касіер, Иван Вівчар бібліотекар, Олекса Вівчар контролор. На зборах рішено передплачувати слідуєчі часописи: „Свобода“, „Ранок“ і „К. Фармер“, а з Галичини „Громадський Рохос“ і „Зеркало“ і книжки з тов. „Просвіта“.

Для ілюстрації неформальних відносин вініпегських (зацеплених в 6. ч. „Свободи“ н. в. „Дурня і в череві буть“) нехай поспувають ще й сей факт, що навіть у найважливішій вініпегській товаристві „Т. Ім. Т. Шевченка“ на місце В. Головацького, уступившого в гохованні через заводи нещадності, став головою Поляк — Леопольд Бернацький, що вславив ся в Вініпегу оттакими висловами про самого Т. Шевченка: „Що там, пане, якийсь там, пане, Шевченко!“ і подібне. Справді поступає вініпегська Україна, а де вже поступати не може, там бодай рачки підлазять...

Українці.

У Јастремском в Вініпегу був недавно мітинг консервативної партії. На руським мітингу проводив поляк Макарьскі. Був новий кандидат Н. Е. МеКеу і Роджерс міністер. Говорили багато і обіцяли багато, при тім просили о голоси для себе. При кінці випало багато пива і з'їлось чимало ковбас.

В майніколе Вилксбєрі трапилось 8. фебр. нещасте. Майнер запалив лампу і поставив при пролі (стопні). Проп ся запалив, а від нього запалив ся газ і експлодував, причім вбито 7, майнерів на смерть а одного віднайшли еще при житю.

В Вейон, Н. Де. експлодував в Стендерд Ойл фабриці котел, в якому містилось 2500 галлонів оливи. Гук був так страшний, що паніка огорнула людей, яким здавалось, що се землетрясєне. Дома дряжали і хитались, шаби соток домів потріскали, образи попадали з стін. Народ втікав за всі сторони, оживаючи дальших страшен.

Дня 12 с. м. в відаденю трех миль від Watch Hill, R. I. затонув парохід Larchmont, який планував власне до Нью-Йорку. На нього вихав вітрильний корабель Harry Knowlton. Послідний однак з тяжкою сідою добув до берега. На затонувшій пароході було до 200 людей, з яких вратувало ся ледви 17. Вони прабули до берегу на двох лодках корабельних. Поміж ними знаходять ся капітан корабля, який кинув тонучий корабель перший, нічо сє зділавши для виватованя залози і пасажерів. Один з виватовавших ся матрозів, у лодці, в наслідок перестрахи, та зимна дістав помішаня ума і підрізав собі горло заким зміг йому хто в тім перешкодити. Як говорять, ціла вина нещастя спадає на нездару команду потонувшого парохода.

Телеграми донесли, що В. Гріна, який дня 21-го сізня с. р. іхав повсюкою застрілили революціонери. Він був шефом тайної поліції у Варшаві, та жив у великій приязни з поліцією в Галичині, де часто їздив шпигуючи за рос. революціонерами. Знаний він був зі свого жорстокого обходження ся і тортурованя арештованих.

Із Сейр, Па. доносять, що 8-го п. м. лучилось там нещасте. Особовий трейн, іхав з великою скоростію, вискочив із шин, в наслідок чого багато смертельно покалічених. Лікарі не мають надії удержати нещасливих при житю.

В Стор, В. Ва. дня 29-го січня вибух огонь в майнах, причім експлозів засипала працюючих там майнерів. Видобуто ледви 20 живих, а про решту в числі около 70 нічого сказати, бо шафт засипаний і ніяк їх добути.

У вашігтонському сенаті радять над заведенем 8-годинного дня праці для желізничої прислуги. Сенатори переконали ся, що желізнична прислуга звичайно була занята від 17 до 43 годин без відпочинку. І тому не дивниця, що на наших желізничних лучає ся одна катастрофа за другою.

В Пітсбургі в минулий четвер нагло затмилось, сніговиця і буря з лисавками і громами запалила над цілим містом. Підчас бурі перервано електричї дрти поліційно оленвої сторожі. Явище сє поясняє Н. Бремїр, дирек-

тор астрономічної стації в Алегенї плямї на сонці. Се було як в хвили, коли земля стала в простій лінії до сих ям.

Сойм стейту в Йорк радив на дні 11 січня 1907 р. аж цілих дві години, як страшно об'яжені суть працею члени Ледви капелян поможє ся — щоб Господь не злирав розум послам — і замкнено засіданє.

В Петерсон, Н. убивла пекольна машина сідю Р. Картезе, який ц магав поліції слідити в убийцями Італіанами, і як догадують ся, в сьому шукати й причина убийства.

Російські часописи доносять, що полуднева частина острова Сахалін, яка по договорі в Портсмуті дістала ся Японцям, змінила свій зверхний вигляд. Дикі околиці переміняли ся за короткий час в заселені Японцями оселі. Досягало на полудневім Сахаліні поверх 15.000 Японців. Оселя Корсаков, яка служила Москалям за карну колонію, є тепер гарним містечком, в яким виходить японська часопись. Москалі ніколи копійки не заробили в Сахаліна, а де мусили докладати до нього а японський скарб мав та оден рік приходу з полудневого Сахаліна 800 тисяч ен. На тім видко, що значить бути добрим господарем.

В Лондоні відбулась велика демонстрація жінок за жіночим правом голосованя. Похід складав оя з жінок всіх станів. Були там пані в шовках і атласах побіч бідненько убраних робітниць, студентки, артистки, лікарки і багато інших. Ані дощ ані болото не спинили демонстрантів від демонстрації за своїм правом.

На Хлопський Страйковий Фонд в Галичині зібрав п. Юрко Бабицький в Гімлі, Канада слідує жертви:

Стефан Дяків	—
Юрко Бабицький	75
Івась Когут	50
Марія Стефанець	25

Разом 150

Й. Ялечко, Реймі, Па. 84

I 29 Сума 334

Хто хоче мати Устав Церковний на рін 1907 най прийме за 10 цент. марку товру на адресу: RUSKA KNYHARA, Box 128, Scranton, Pa.

П. Грабовський.

Доля.

Всі життя провою збило;
Полягла трава.
Отхла буря: юно, м-ло,
Поде ожир.
Так і наша мура доля...
Погудуть громи,
І вітнем, забувшись гора,
Ловними грудьми!

Іван Осташ.

Рецепта.

Стара Марушка зложилася.

— І заби ми і заріж ми — сказала до чоловіка — а таки не стану більше. Так ми коло серця взяло, мабуть сапуть прийде мені.

Докіль глебала ногами, то „глебала“; а тепер не можу. Не кажи ми навіть нічого Федьку — докинула на — вже силовки не стає... а якже таки так... силовки мабуть.

Що робити з бабою? Сплюнув, насунув кучу і шов на гумно. „А хай си дуріє! — погадав. — У витребеньки в голові тай вилігована“. Може ще подуріє і встане. Це вже не раз так бувало. Же від давненька була собі Марушка трохи неміа. Дихавиця дусила. І не раз чув він подібну ж. Бувало йойкне, затне ся, вилізе на під, подує ся, покахикає троха, а наконєць таки відійде.

„І знала коли лігчи си — гадав даліше — в такий горячий час“. Надходить весна, а з нею ціла опиня роботи. Люди вже бульбу садять. І їм здало ся посадити; і так припізлились троха. А ту знов хлопів з дурною бабою!

Притаїлася мабуть не на жарти. І він притаїв би ся. Гей-гей, відпочав би си, коли нема як...

Не знав, що робити. „Хиба гній повезу!“ сказав про себе і почав витягати віз.

Витяг, приніс мазницю, посмарував оси, заложив зброю і яв накидати гній.

Якось воно буде. Назовить гною; стара підведе ся, і якось посадять вже ту бульбу. Коби лиш не йойкала довго.

Заложив бички і заїхав під хату. Пішов ще закурити люльку.

— Що ти там робиш Федьку? — простогнала Марушка.

— Гній возу. На копанці, а якже. А відтак посадимо бульбу.

— Не садити вже мені її!..

— Та не дурій бо стара! — сказав уже злий: — Знала, коли пожитись! Вставай ми зараз тай страву вари.

— Ай Боже, Боже! — пройойкала: — Як ти ми тепер не віриш, то й рідному батькові не повіриш. Тобі добре сказати, як не болять. Не можу і бігме не можу. Так ми стрикає в крижах, та й печінки пахнуть... ойой-йой. А на грудех налягло ми немов жорновий камінь. І ні сапнути ні диху не дістати навіть... Тяжко ми, тяжко, старий... а якже! Не робити вже мені більше тобі.

— Що-ж я порадиж? Не бій ся, не виріш! Твоя слабкість не з таких, щоб вмирати. Чи ти вже раз передихала ту дихавицю? Скрипливе колесо перескрипить й здорове. Це вже не першина тобі; якось воно буде!

— Ой не буде, не буде... Матінко Божа! Я й не дїжду вже навіть великоддя. Я це чую. Моровиця надходить...

— Ег, не плети дурниць! Можє тобі горілочки? Я принесу. Виглянь си з перцем, то перепече.

„Як то не поможе — погадав собі — то таки на правду слаба.“

— Не пити вже мені горілоцьки, не пити!..

„Слаба!“ подумав, уже переконаний, і вибіг на двір.

Повіз гній в поле.

Марушка стогнала ще якийсь час. Потім заклала трену. Була се маленька, може шестилітня дитина.

— Пійди ми, Іренцю, до старої Пазани. Скажи так і так: „Мама слабенькі просили, щоби-сьє зараз прийшли“. А поцілуй наперед у руку; не забудь! Не забудеш?

— Ні.

— Добре, дитинко! А де Грицько?

— Бавить ся на улиці.

— Гундвот. Заклич ми його сюди. Або ні! Пішли Явдошку; хай прийде ми зараз з чоловіком.

Іренка вибігла.

„Біда! — Подумала Марушка: — Мабуть уже сапуть“ мені. Ойой-йой, як пече... Як пече... Не вимаю, і бігме не витримаю. Шкода діточок! Явдош-вже дасть собі ради; відвінувала єї. І чоловіка має дорого. А те мацїньство як хробачки, тай тільки Не ввати вже мені їх!..

Прийшла Пазина.

— Що вам, кумцю? здорсві, моцні? — спитала сю.

— Таде там здорова! Вже мабу кінєць мєні, кумцю!..

— Іє кажіть цього, та й не гайіть Бога! Ге-ге-ге, не таїх я виділа ще! Вже туй-туй, конала; а тепер? І доїнею не дібеш; ніг не чують а собою. Це нам прятріт либонь. Від паскудних очей, а еже... Цур і лек ім. А маєте де аєчко?

— Пошукайте на полиці. Мусьє бути.

— Є, є, бігме, що є! Зараз вилю. І води відмовлю.

Налила в миску води. Перекрєтила ножом і накидала вугли. Взяла келишок з полиці і зачерпа води. Розбила яйце і виляла в келишок.

— А що кумцю? Пазина кидала головою.

— Правда, смертельне? — спитала тривожно Марушка.

— Ойой-йой, кумцю! — заляментувала Пазина: — Не жити вам довго! І бігме не жити, коби я не кляла ся. Таки во во: давнїнїца виляла ся. І церєва виляла ся також... Я еже! А вольдєчки кєсондє коло неї... з хрєстом і в опаратах. А там даліше, ціла процесія. Ваш похорон виляв ся! — і покивала головою.

— Воже мій, Воже! — простогнала Марушка: — Що-ж я вчиню бідна! Дїтоньки, дїтоньки мої... Не тішити ся мені вами, бідними сирітками... Що-ж робити мені, кумонько-голубонько? Нема вже ніякого ратунку ні „оцалюнку“?

— Є ще. Що те завтра маємо? Ага, євята неділенька. От добре, що пригадала собі. Є ратунок ще, кумцю!..

— Кажіть, який?..

— Вам би ще вмитись дзвоною водою, а еже... В неділеньку рано до сїд сонця — казала єспівучим голосом. — Хай піде ваш і обмє дєвін. Три рази хай обмє. Потім вийтєсь тою водою і випийте. То може поможе.

— Золоті-б ви були, кумоньку! Шкода вмирати, дїточок покидати... і онучат также...

Наконєць прийшла Явдошка з чоловіком. Приїхав також і Федько з поля.

Счинив ся крик, ламент і плач в хаті. Заводили немов вже по мерцєви.

— Деж ви йдете, мамунцю рідні-ріднесєнькі, тай мене сирітку покидаєте! — ламентувала єспівучим голосом Явдошка: — Що я вчиню біднєнька...!

— Не плач, доню, не жури ся. Якось воно буде... Не згинєш у євїті. Я тебе виксала тай вивїнувала а еже... зі своєї материзини.

— Ойой-йой, горєнько-ж мое! — заводила даліше Явдошка.

Принесли горівки і зачали пити. Навіть до уст не взяла Марушка.

— Відна стара, таки слаба — погадав Федько — і то добре слаба! А прихvatна було колєсь до тої горілоньки. А тепер навіть не скортїть.

Налив в келишок і подав Пазині.

— Пийте, вашєді.

— На здоровє, кумцю! І кума щоби були здорові!..

— Мамо! — сказала Явдошка: — А як буде з піднївком? — і почала щось шептати до уха.

— Не журись доню! Він же ваш — відказала навпів шепєтом мати.

— Я бою ся таки... Ви вмирєте; тато знов ожєнять ся... Піднївок відберуть. А шкода, бо там все гарна трава. Вам би тастамент мамо...

— Ні, ні, не возьмє — і погладила по голові.

Минуло кілька днів. Марушці не було лєчше.

Федько обмив дєвін. Вона вмигалєсь і пила ту воду. Але не дуже помагало. Що тільки хто порадив, все робили. Варвїнком підкурєвали, варили євчачєні васильки, а все було чим-раз гірше.

— Стара! — сказав одного дня Федько.

— Ге?

— А як би ще дохтора спробувати, ге? Він так-же щось знає. Позаторік заслабла Жидівка. Схудла як відьма, і волосє вилізало цілком. Привєзли дохтора; ну, і виличив та

— Дай ми спокій з тими дохторами! Ойой-йой... печє, болять мене... — простогнала: Вони, кажуть, ріжуть людий, а еже... Живцем сховаєш мене в яму... Чи я тобі вже хліба наперєїла ся? Чи мало вже маєш тих дохторів? Скільки то не набрала ся від нас та Пазина? І деж набрати ту для них? От лєчше лиши вже так мене, хай скончаю.

— Не пацїкуй ми Марушко! Во хоч ми як слаба, а таки порахую ребра. Пфу — і сплюнув. — Жиди мудрїші від нас. Що, будєш здихати як товарина? Збєрай ся! Повєзу ще до мїста. Поможє, не можє; а то деревій ми вже так! — Лопнув дверима і вибіг на двір.

— Душу ми вибрати хочє, живцем закопати — йойкала: — Не побачити вже ми вас дїточки мої! — ламентувала: — Завєзе, тай вже „капуть“ мені, ой-йой-йой... Зроблять як тїй Химі. Завєзєли також до дохторів, віддали до шпиталє; і ніхто не видів вже бїльше.

— Готова? — спитав ся Федько, увійшовши до хати.

— Ой, йой-йой, Федунцю! — просила ся: — Не вези мене до тих дохторів! Вони заріжуть мене — і

почала плакати: — Я бою ся! До шпиталє віддадуть. Будє, як Химі.

— Дурна баба! Не бій ся; Я різати не дам. І до шпиталє не дам — як ми Бог милий. Поможє, то добрє; не можє, то назад привєзу. Не бій ся: згинєш на своєм євїтію. Я буду при тобі.

— Ойой-йой! — і сїла на ліжку.

Вбрав її в кожух, натяг чоботи і випровадив на віз. Положилась і тільки стогнала.

Він взяв бики в руки і веде.

Не дуже то й вірив в цього дохтора. Але, що хоч, хай будє! — і махнув рукою: — Де зліпити вже таку стару! Поріжє, поріжє, а таки не зліпить. От достєченько: старє порохно тай тільки.

Гей-гей, кобато так з трицятка взад! Не дбав ба так дуже. Вмерла би одна: була би друга. І ще гарна, молода можє. А тепер? Ніхто не схочє старого гриба.

— Старий!

— Ге?

— Ходи сюди! Мені будє відраднїйше.

— Соб, єїрий! — заложив мотузок за роги і відїхав до воза: — Що скажєш:

— Сїдай. Я вмиру...

— Дурна верзєш...

— І бігме, що вмиру... А ти уважай ми, старий не жени ся зараз. Старай ся бути при дїточках... при Явдошці. Хоч вони й не такі, як инші... троха пажєрливї собі; але таки не відмовлять тобі ложки стравы. Зять лєчший, чим Явдошка; але вона наша дитина. І піднївка не відбїрай! Затям собі добрє! — і закашляла.

— Ти ще не вмерла, Марушко; я ще не вжєнив ся. Не бій ся: Не знати, що ще скажє дохтїр.

— Не дуже то я вірю в нього. Тепер либонь за-дусить мене вже та проклята ядуха, а еже — і знов закашляла. Відкашєльнула.

— А якби злє тобі було при Явдошці — говорила даліше, — то покинь і вжєни ся. Тільки не бєри молодї: не дасть пошанївку ні тобі ні дїтам. Віднє твоє будє житя, старєнький, а еже, біднє...

Вїздили до мїста. Федько зліз з воза, взяв бики і повів улицями. Лєдвї допитались до лїкаря.

Станув перед великим, паньским будинком. Положив сїна сивастим і пішов до середини. Увійшов до покою. Ждало там вже богато людий.

Прийшла черга на нього.

— Чого вам трєба, батьку? — спитав лїкар.

— Та мені нічого, прошу божї та панцької ласки. Але ми баба заболїла. Рознемоглась, гєйби те старє порохно.

— А деж вона?

— На возі, прошу божї та панцької ласки. Я таки з бичками. І її привіз.

— То увєдїть.

Увів. Марушка тряслась-тряслась, немов в лїхорадці. Зі страху навіть аабула на слабєть.

— Що вам бабусю? — спитав лагідно лїкар.

„Е, не такий він страшний, як гадала“ стрибнула Марушці по голові: „Якийсь грєшний та делїкатний панич“ — гадала даліше.

— Коляка ми коле, в крижах стрикає—репїтувала голосно—тай ядуха дусить... Ойой-йой, паничєньку грєшний... Вмирати пора... а еже...

— Не так ще злє з вами! — і засємїяв ся: — Пождїть єще троха зі смертїю; хай перше вас оглянє.

Кєзав розвиратїсь.

„Різати будє!“ погадав Федько „Цїкавий я, з відкиль зачнє...“

А лїкар оглядав Марушку, наслухував і пукав.

Е, пукай собі і сто разів на здоровє!“ думав він даліше: „До чого те пукає? Не зліпити вже старого порохна; само розсипаєсь. Як би різав, то може би порадиб щє; а то грїмає тай грїмає. Ще ми бабу розсиплє...“

— Не бїйтєсь, бабусю — сказав лїкар — не вмирєте ще так скоро. Тільки шануйтє себе. Ви вже старєнькі...

— А Господь би говорив з ваших уст, золотєнький паничику! — сказала Марушка: — А еже я вже стара, онучат маю...

— Добрє, добрє! Муситє гарно і смачно їсти; так хоч курочку одну-дві заріжтє собі. Чєйже маєтє кури?

— Є, є панунцю. Пять курочок і одєн когутик. Але шкода їх; добрє несуть ся.

— То нічого. Віджалуйтє собі і яєчок їджтє.

— Коли піст, прошу панича.

— Для слабих нема посту. А тепер дам вам рецєпту. То будє така писана карточка. Підєтє з нею до аптїки; там вам дадуть лїкарєства. Пийтє їх з водою. А тільки шануйтєсь і ходїть богато по сонцї. Ну, будьтє здорові!

— Славайєу! Дай Боже вам щастя і здоровья, золотєнький паничєу! як ви виратували мене, а еже — і поцілувала в руку.

„Добрїй панок!“ погадала собі: „Відразу сказав ми, що буду жити. А Пазина здурїла мабуть. Він же лїпше знає; і в школах був, а еже... Як скоро писав ту карточку...“

Федько заплатив корону. „Хоч й бєгадько бєрє—“

погадав собі—а таки вратував ми стару. І повеселішала навіть чогось. І хто би то повірив, що щось вийде з того пуканя? А то спускав, збив кости до купи, досточенько так, як збивався клепки в розсохлій бочці. Мудрий панок! Е, він щось таки знає. І бігме знає, а якже... і покивав головою.

Заїхали до Шмуля.

— Стара!

— Ге?

— А що робити а тою карточкою? Хіба побіжу до гаптеки.

— То йди!

Пішов.

Марулька стала мов не та. Вже й не пахнуть так під печінками, і в крижах не так то дуже отрикає.

„Файний пав!“ погадала собі: „Добре знає. Але, що пан, то таки пан; і панські витребеньки йому в голові. Казав їсти куря; гадає, що так можна як йому“.

Не дурна вона! Тепер кожда кука по вісім шісток. Хай він здоровий говорить своє, а вона знає своє. На то й він пан, щоби так говорив. Таки не заріже ані одної курки.

Прибіг Федько.

— За лікарство хочуть аж дванадцять шісток!—омавав він:—що робити?

— То не купуй! Дванадцять шісток великі гроші. Св'ята йдуть, а Іринка не має епідничини. За ті гроші була би й для мене спідниця, а не то для неї.

— А як же буде?

— Так буде: От купи дітам по колачички тай ідмо до дому.

— Я й сам міркую вже, що та карточка таки за дорога для нас.

— А що є в ній?

— Стоять там усі лікарства, які записав тобі пан.

— Що кажеш? Лікарства? Давай сюди карточку!

— „А то здурити хотів нас панок!“ погадала собі: „Гадав: заробив я, хай ще заробить й гаптика“.

— Давай сюди!—повторила голосно.

Подав. Скопила і зачала їсти.

— Що робиш? Здуріла баба!

— Картку їм.

— Та по якому?

— Таж ти казав, що там є лікарства. Не змудрує мене доктір. Я картку з'їм і ті лікарства з нею.

— Пфі-пфі, а то раз дурна баба! Марулько, я не знав ще, що ти така дурна!—Сплюнув і почав наверхати бики.

На другий день ходила уже Марулька по хаті; була цілком здорова, допивала могоричу з кумою.

— А я вам кажу, кумцю—оповідала вже може десятний раз—таки грешний той панок. Як тільки подивився на мене, вже мені лекше стало. А як з'їм ту карточку з лікарствами, то відійняло таки немов укуком. Ажко, і бігме не брешу...

— Пийте, вашеці!

(з „Діла“).

3 мартирології іммігрантів.

3 Аксфорд, Н. Дак.

Минулого Падоліста був я в Нью Йорку в бюрі п. А. Хромовського за роботою. Заплатив ем за нас двох 2 дол. та на той час вже „білі невільники“ привандрували з роботи до якої був як вислав п. Хромовський (і мене хотів там вислати) дехто піхотою, дехто фрейтами, як хто міг. Вони з плачем просили авороту, бо „дуже їсти хочем“. Пана Хромовського на той час не було дома, лиш якийсь молодий пан. „Ардан пише, що тут в Америці не треба інтелігенції“, казав він до другого. „І скажіть, що наряд варту без інтелігенції?“ Я більше не слухав.

Закликав я тих голодних (самі Росіяни православні) до реставранту, голод перерули, (я маю їх імена) і вжем більше не ходив до п. Хромовського. Пішлисьмо до жидівського бюро і другого дня вислав нас 22 хло-

па до каміня за Вашингтон. Д. К. Між нами були 2 Німці інтелігенти. Один писав в якесь бюро у Відні а другий був жемізничним шлюварем. Я пізнав, що они не галицького хованя: золоті годинники, перстені і гарна одежа. Они так між нами виглядали, як пише Костомарів, як той Лях, що дістався у руки Запорожців. Коли казав, що він Русин, они его розбирали і дивилися на его біле тіло і тогди сипали му перцю. Досить що ми приїхали до Вашингтону а звідтам малим паростатком у скали до каміня. Шанди голі, їсти не було що. На другий день пішли ми до роботи товчи каміне. Ми товчили несоріше а тих два інтелігенти мучились стра-

шенно до полудня, а після полудня вже не могли робити, лишилися у шанді. Переробили ми до вечера і радимось, що ту робити. Що робота тяжка, то нич, але нема хати і їсти як ся належить. Ми урадали другого дня утікати і так есьмо зробили. У Вашингтоні пішли ми на поліцію розповіли яка річ і просилисьмо, щоби нас назад відставили до Нью-Йорку. Але то шкода було і бесідува-

ти. З поліції зателефонува-ли по всіх будівничих і контракторів, чи не потребують робітників. Ні—була відповідь. Нам випадало або піхотою або фрейтом дістатися до Болтімор між своїх людей. Поприходили ми на діпо. Тих два інтелігенти дали си раду, бо пішли зараз до стору продавати годинники і перстені, щоби було за що далі вандрувати. Нас трох галицьких Русинів у-радили луститися піхотою пенсильванійсков дорогов. Пару годин ішли ми піхотою, аж на одній малій стації трафився „приятель“ фрейт, ми почіпали ся і вечером булисьмо у Болтімор. Передрімалисьмо на дині, а другого дня рано 8 англійських миль ішлисьмо на оден плейз за роботов до Спаровс Пойнт, Мд. (там роблять шифи). Ми там ді-стали роботу \$1.25 на 10 годин. Компанія має свої бордентгавви, дала нам до-бре їсти і хату. Перероби-ли ми два тижні. В Неді-лю дивлюсь, іде оден ін-телігент, а ся ачудував. Скіра з рук пооблавила, об-дертий і питає мене, чи нема що їсти. Мені жаль стало бідного Німця, кажу, тепер нема що їсти, але ось незадовго буде вечера і я скажу босови, то діста-нете їсти і спане, а завтра, як схочете, то підете до роботи. Зачав я питати я-ким способом він ся сюди дістав. Він розповів по-правді як попродав що мав, як дістав роботу коло та-ких черепахів (мушлів) на воді лапати і дуже му гір-ко було ту роботу робити. А де твій товариш, питаю его, той що писав в бюрі? О, тому що се поводить, бо він тепер в шпитали. Знаєте як есьмо приїхали з краю, як нас вже пу-стили на ту земельку (бо-дай я єй був не знав), ми ще мали троха гроший і зачали пустувати, по по-чах ходити. Досить зайшли ми у погане, перебачте, місце і він ся там набрав слабости. Приватно лічи-тись він не мав защо, а хвороба гнобила щораз дуж-че, тож він зголосив ся до шпитали і доктор му ка-зав, що перезимує в шпи-тали, а я мушу бідувати. Я дав Німцеві бритви, о-голив ся, вмив ся, пішлись-мо на вечеру. Щобим не збрехав, він з'їв за чоти-рох косарів. Спалисьмо в одній хаті. Рано так само добре попоїв, а запровадив его на офіс за роботов і більше я его не бачив. Не захотів інтелігентний Ні-мець робити. Я виплати-чало що дістав, бо рбта-гули мені і за мене і за Німця, та а ся тим не за-журив, бо написав ем до-тов. Ялечка в Реймі, Па і він мене заретував.

Тоді я зачав думати—гадати „чия правда, чия кривда і чий ми діти?“ І пригадав я собі тоді статю у „Свободі“ за інтеліген-цію і „Робітника“ п. Хро-мовського. Дай-же Боже ще прожити довго на сім сві-ті а по смерті ясність Бо-жу, де всі правдиві спочи-

вають, п. М. Стечишиному, що хоть він обстає за на-ми бідними, не клясово у-ченими, а „Свободі“ мно-гая літа.

Не гнівайтесь що стра-тите час читанем сего, бо то все правда.

Федір Дакун.

Що я бачив.

Десь у половині Новем-бра минулого року був я у Вінніпегу в своїм ділі че-рев 5 день і придивив ся потрохи житю тамошних Русинів.

Ідучи в суботу вечер у-лицею Мейн, недалеко ста-ції жемізничі С. Р. Р. по-давав я багато різних лю-дей, але найбільше заціка-вили мене ті, що несли по-кекови пива на плечах. Де-які несли баряки в пивом в мішках, а інші несли та-ки так і нарікали, що не-спосібно нести. Виразом їх нарікання були від часу до часу такі слова як „дег“ і т. п. Не маючи певности, що се за люди а будучи цікавим про се допитавсь—рішивсь а піти за ними „кеками“, як колиш ішли Мудріца за звідзод там де Месія народив ся. Пішов і я за ними звизадами уба-рними в жемізні облучі і в сей спосіб удалось мені найти кілька місць в яких ті звизади згасали. Не тре-ба мабуть і казати, що як велика різниця між звиз-одою мудрців а кеком пива, так і великою була різни-ця між Вифлеемскою ста-енкою а домами, під котрі сі кєки мене завели. Дикий крик: псе, ти сякий, ти такий, гуркіт столів, лома-не крісел, брязкіт начиння, плач жінок, писк дітей—ось що доходило на ушкод з тих хат, у які завітали згадаї кєки пива. Правди-ва Содом а Гомора!

Півно вже вечер пішов я до готелю спати і ніяк не міг замкнути ока, бо те що чув і бачив вже надто ме не мучило. На другий день рано як ревний греко-ка-толик зайшов я до Васи-ляньської церкви. Увійшов—сідаю до лавки, але ще не встиг добре сісти, як я-кийсь свьічокгас хоп мене за рукав і каже: „плати за лавку, або шурий а лав-ка!“ „Не маю грошей“, кажу, і тоді сей вигнав ме-не з лавки. Став я собі бі-ля дверей під стіною тай дивлюсь, що дальше буде. А тимчасом народ плыве наче вода і сідає в лавках (видно вперед поплавали), хлопці з дівчатами разом, одні до других усміхають ся, ногами рухають наче ткач на варстаті та пере-бирають у руках пацьорка-ми, будім молять ся. Поча-лась проповідь. Зразу став свьіщенник говорити про евангеліє а далі скінчив криком та бештаниною па-рафіан за се, що не хотять продати старої церкви і ло-тів та переписати усього на-пову парафію. По пропові-ди зденервований народ виїхав з церкви, позаку-рював таки тут файки та папіроси, дим клубами зно-ситься ся в гору наче з Ми-

китової оліїяниці—і сва-рить ся. Одні кричать, аби стару церков продати а гроші дати о. Гурі, другі кричать, щоб не продавати, бо гроші пропадуть, бо но-ва церков і так не людська, лише французка. Ще інші кричали, аби стару церков продати і на ній готель по-будувати, а інші, аби собі дати спокій з усякими цер-квами.

Ось таке я чув і бачив в часі мого побуту у Вінніпегу, а тепер приїхавши на-зад на фарму придумую, що дальше з сего буде, та ділю ся моїми вражіннями з пов. читачами.

Ебенізер, Саск., Канада.

Олекса Турик.

Дописи.

3 Бофало, Н. Й.

В 5 ім числі „Свободи“ була статя п. Шаршона цілком добра. Она слушно звизає всіх до складок на Бурсу. Проект редактора „Свободи“ що до вибору новово Народного Комітету також добрий. О скільки я причинив ся до сих двох фондів, за котрі Бурсу за-куплено, не моя річ суди-ти, однак, думаю, що до-бру гадку не треба ніколи відкидати хотай би від ко-го походила. Бсьм за тим, аби утворити Комітет На-родний, котрий би мав пра-во завідувати домом Бурси і збирати на неї фонди. Місцеві тростіси тут не бо-гато допоможуть, до того тре-ба людей зі всіх сторін. Складку на згадану ціл пришло небавки.

Треба зробити порядок, оголосити „Свободі“ скіль-ко купував дім Бурси, скільки заплачено а скіль-ко ще треба. Братства де всі можуть мати право до-голосу, бо не всі они інте-ресувались фондами, а лиш ті люди, котрі самі жер-твували і ще других до сего заохочували, а вара-зом і працювали для сих фондів.

Думаю, що головою обох сих фондів, чи Нар. Комітету, повинен зістати Ів. Ардан, касіером А. Шаршон, а секретарем о. Добротвір з Бофало, Н. Й.

Впротім всі повинні по-хочи сій справі і сейчас за-сылати складки, бо шкода, щоб се зниділо над чим працювали від кількох літ люди, коли є народу досить.

І. Бурштин.

3 Когус, Н. Й.

Із всіх закутків, де тіль-ко живуть Русани, можна довідатись про їх жите-бу-те, тому не від річи буде донести, що діє ся і у нас. До недавна належали ми до церкви в Трой, але зі вро-стом Русинів в Когус (бу-де їх тепер до 500 душ), а організувались тут окрема парафія. Закупили площу під церкву за \$2.000 в дуже догіднім місці, а на паро-ха запросилисьмо о. Т. Двудіта. Богослуження відбува-ють ся поки що в францу-скім костелі, а на весну вже надіємось свого хра-му. Відділилисьмо ся від трійської церкви не з при-чини сварні або невгоди,

Ті що роблять на дворі

виставлені на зимно і вогність, уникнуть руматизму і невраль-лії, если будуть живити

Д-ра Ріхтера

Котвичного

Пейн Експелеру

коли почнуть перші симптоми. Сей ліи роблений згідно з о-стрими німецьким законом і має 35 літню незахищену славу.

На продаж у котрого небудь аптикара, по 25 і по 50 центів або у властителів.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

а тільки для власної виго-ди. За три місяці зроби-лисьмо великий поступ і бажатиб тільки такої ви-тревалости і на дальше.

Дня 2-го Фебруара від-був ся баль на дохід нашої церкви, на котрому була сила народу. Прибули: мі-сцеве братство св. Петра і Павла і місцеве братство дівоче і братство св. Ва-силія Вел. в Ватервил, за що складаємо їм щиросер-дечну подяку. О. Двудіт привитали гостей прекра-сною промовою, а наш дя-коучитель В. Конча в хором засьпівали „Мир вам бра-та“. Баль випав дуже до-бре під кожним вагли-дом.

При кінці треба еще за-примітити, що несправе-дливою із великою кривдо-ю для нас є постанова Тро-янців, начеб то нам нічого не належало з маєтку церковного в Трой, Н. Й. Через тільки літ ми нале-жали до них, платили ко-лекти і на фундуш давали по \$1000. З самих весіль прийшлося їм від нас за рік до \$500.00, а тепер они хотять продати стару цер-ков і на дати нам ані цен-та. Не хочемо заводити сварні і процесів, бо гада-ємо, що у них є совість і почуте справедливости. В протівнім разі пригадуємо їм, що „чуже не гріє“.

Даміан Мерепа,

секр. і чл. „Р. Н. Союз“ і про-вої парафії в Когус, Н. Й.

СОЦІАЛЬНЕ ПОЛОЖЕННЯ

Багато людей живучих в біді нарікає звичайно на лиху долю і поясняє до-бре поведжене своїх сусі-дів тільки щастем; однак розваживши добре всіякі обставини мусать призна-ти, що положене яке зай-має кожда одиниця в су-спільности, слушно єй ся належать. Деякотрі працю-ють тяжко і суть ошадні, коли тимчасом другі зане-добуть свої інтереси а вида-ють свої гроші neroзумно. Одні здорові і сильні до пі-вної старости, бо в своїй молодости вели примірне жите. Сі, котрі требують здоровля і сили до борби о маєток і становиско, ви-живають Трінера амер. Елі-ксір гіркого вина. Ділає о-но успішно на нестравність жолудка, кров і нерви, за-добігає ослабленю і безсон-ности, ввагалі єсть гідним довіря ліком.

До набути в аптиках а-бо у фабриканта:
Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

*) В „Свободі“ не було писа-но, що в Америці не треба інте-лігенції, лише, що інтелігентови не привикли до фізичної праці

Ред.

"SWOBODA"

(LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 124 Hudson St., New York, N. Y.JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.**"Свобода"**часопис для руского народа в
Америці і орган „Р. Н. Свобода“,
виходить щотижня в Четвер
і комітету:В Америці на 12 місяців\$2.00
до старого краю на 12 місяців \$3.00
В Америці на 6 місяців\$1.00Газетчане можуть замовляти „Свободу“
через Книгарню Шевченка ул. Театраль-
на 1, Львів, а російські Українці
через Книгарню „Київської Старани“
Бєлзінська 14, Київ.Оплатувати газету треба впе-
ред в гори.Гроші треба посылати в рідніс-
твім листі, або через експресовий, або
поштовою money order (моні ордер). Мо-
жету order, то в картонку, котру відна-
йти в поштарі або агента на експресовім
офісі, писати нам, бо без того ми не
можемо грошей дістати.

Адрес:

"SWOBODA"
184 Hudson St., New York.
Телефон 7074 Spring.Хто хоче, щоби его адрес змі-
няли писати подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.**Австрійський Уряд
а емігранти.**Звісна річ, що кожний у-
ряд дбає передовсім о свої
інтереси, а не о інтереси
населення і уряд австрій-
ський зовсім не відбіг, а мо-
же ще й перебіг у сій
справі других. Зібрати по-
датки, рекрута і т. н. він
уміє, але коли який австрій-
ський горожанин опустить
австрійську державу, то єї
уряд зовсім ним не інтере-
сується. Особливо дотичить
се робучого народа, що ви-
ходить поза границі ав-
стрійської держави на за-
рібків. Послідніми роками
зарібкова еміграція із Ав-
стрії стала сильно вкресла-
ти і австрійський уряд під
напором публичної опії
та других причин зівстав
змушений таки дещо „ро-
боти“ для емігрантів. З'я-
вилось Австрійське Товари-
ство міста Нью-Йорку, зло-
жене переважно з відець-
ських жидів і ему то пору-
чив австрійський уряд „опі-
куватись“ австрійськими е-
мігрантами, а навіть пла-
тити певну допомогу. Так
справа стояла за кілька
літ. Товариство брало від
австрійського уряду гроші
і за них удержувало свій
офіс та опікувалось емі-
грантами, в котрих були
гроші. Безхосенність такої
„опіки“ зрозумів оден у-
рядник австрійський, що об-
'їздив Злучені Держави в
цілі студіювання тутешніх
зарібкових обставин, і під
его впливом та за его по-
чином завязалось в кінці
минулого року „Товари-
ство для опіки австрійських
емігрантів“, якому він при-
обідав підмогу зі сторо-
ни австрійського уряду. То-
вариство се (про яке ми
сього часу писали в „Сво-боді“) вложено в предста-
витель ріжних народно-
стий Австрії влялось поми-
мо браку всяких средств
енергично до праці і при-
несло справдішну услугу
неодному імігрантові. Мно-
гі члени Комітету, а осо-
бливо управитель товари-
ства, д. А. В. Куколь, жер-
твували свій дорогий час і
гроші сподіючись, що бо-
дай раз австрійський уряд
станеть в слові, сповнить
обіцянку дану товариству
через свого уповашеного
урядника і в сей спосіб
дасть можливість поширити
роботу товариства і дати
справжню поміч імігрантам
Та ба австрійський уряд і
сам разом не додержав сло-
ва. Під впливом відець-
ських жидів (членів Австр.
Товариства міста Нью-Йор-
ку), конзуля і доносу дея-
ких католицьких духовних*),
що „Товариство для охо-
рони австрійських імігран-
тів“ складається з самих ере-
тиків і апостатів — уряд
австрійський відкликав свою
обіцянку помагати товари-
ству, а щоби справа не ви-
глядала надто „бридко“,
зажадав злуки сего това-
риства з давнім Австрійсь-
ким. Злука така була не-
можливою, бо старе това-
риство не змінило програ-
ми своєї „роботи“ і не бу-
ло жадної надії, аби з та-
кої злуки міг вийти який
хосен для імігрантів. Тому
Т. О. А. І. повідомило про
се через конзуля австрій-
ський уряд та рішило про-
вадити почату роботу даль-
ше, доки не буде з'органі-
зоване нове товариство, в
в котрого руки мож буде
передати цілу справу.В наслідок такого ска-
дального поведення австрій-
ського уряду повстали гад-
ка заснувати славянське
іміграційне товариство, без
помочі яких би то не було
урядів, а за підмогою тут
існуючих славянських до-
бродійних організацій. На-
ради в сій справі відбулись
минулої П'ятниці вечер в
комнатах Славянського
Здруження в Нью-Йорку. Крім
Хорватів, Поляків і Болга-
рів на засіданню були за-
ступлені всі прочі славян-
ські нації. Русинів було 6.
Після кількохгодинної на-
ради вибрано Комітет зло-
жений з 7 людей, який
має виробити начерк ста-
тутів товариства і предло-
жити его до одобрення слі-
дуючим зборам.На нашу думку товари-
ство таке може мати успіх,
если опресь на тутешніх
славянських запомогових
організаціях. Таких органі-
зацій є в Америці спора-
купка і мають они разом
стокількадесят тисяч чле-
нів. Если всі члени сих
організацій згодились пла-
тити на сю ціль лиш по
одному центови на місяць—
Славянське Іміграційне То-
вариство малоб річного до-
ходу 12 до 15 тисяч дола-
рів, за які можнаб не ли-
ше удержати порядний імі-*) Тов. для опіки австрійських
емігрантів хотіло взяти до свого
комітету деяких католицьких свяще-
ників, але они відказались. Ре-граційний дім, але з часом
побудувати і свою власну
хату. Добровільне, рівне о
податковане всіх членів ор-
ганізацій, котрі схотілиб на-
лежати до сего товариства
потрібне тому, аби мати
певну забезпечену суму на
потреби товариства і аби
опісля ніхто не говорив,
що платять більше як дру-
гий.Ближ сей почин Імігра-
ційного Славянського Тowa-
риства не удав би ся, тоді
Русини будуть змушені зі-
брати всі свої сили і вже
в недалекій будучности за-
сновати свій власний Емі-
граційний Дім.**Про українську націо-
нальну організацію
в Америці.**З нагоди поставлення пи-
тання про новий вибір аме-
риканського „Народного
Комітету“ насуває ся на
думку декілька заміток, як
пр. отсі:

Питання:

По що властиво сего „На-
родного Комітету? Яка его
задача? Яке ему діло?Адже за час існування
теперішнього „Нар. Ком.“
жате американської Укра-
їни йшло собі так, як було
бі йшло і без Комітету, а
ціла діяльність комітету, о-
скільки звісно, ограничала
ся на збиранню складок до-
бровільних, тай у збиранню
складок Комітет дав геть
перегнути ся „Свободі“, я-
ка зовсім не була „Коміте-
том“.Американських Україн-
ців в'яжуть зі собою: одна-
кова, спомини про старий
край і (у декого) бажане
ставити опір денационаліза-
ції. Велід за тим йшли би
тепер: українська школа,
популярна просвіта, часо-
писи і книжки українські,
поміч українським органі-
заціям і маленька зв'язь зі
старим краєм (велика зв'язь
очевидно неможлива, бо ми
самі жебраки послідні і по-
мочи треба нам не менше,
чим нашим братам у ста-
рім краю!). Про якісь ин-
ші спеціальні інтереси годі
й думати, бо який же є
спільний інтерес пр. у май-
нера і попа? — у фермера
і у бизнесмена? Робітники
в'яжуть класові інтереси з
робітниками інших народ-
ностей, попів в'яжуть інте-
реси з иншими попами,
фермерів з фермерами, биз-
несменів з бизнесменами.
І всі разом стають против
себе, бо в борбі о існуван-
ня не стгують взгляди на
національність...Ба, що більше, і в духо-
вих питаннях Українці мало
в'яжуть ся з собою. Укра-
їнець католик воліє като-
лика-Поляка, чим Українця-
баптиста; Українець-соці-
яліст в кождім разі скорше
воліє товариство соціаліста-
Москаля, чим Українця-
консерватиста. Духове спо-
ріднене є сильніше, чим
споріднене національне і
жадна сила не зможе сего
змінити. Тому непростимий
гріх против людства тво-
рять всякий націоналіст,
що не беручи під розвагу,
що душі людської та дум-ки не вбере ся в мундір,
старає ся вдержати народ
у т. зв. „однотільности“
при помочи навіть таких
брутальних средств як бре-
хня і очернене. І ще раз
спитаймо ся: Яка є у нас
однотільність? Не згадуючи
вже про ріжні заняття (беру-
ча увагу лиш людей сьві-
доміших, бо в несвідомих
не лиш які небудь патаня,
але й сама національність
не існує), найдете Укра-
їнців: ультрамонтанів, пра-
вославних, протестантів, а-
теїстів; республіканів, демо-
кратів, лібералів, консерва-
тистів, соціялістів, анархі-
стів... І невжеж ті всі хо-
лоднокровно мали-б пого-
дити ся на — „Народний
Комітет“, знаменний нако-
пиченем старосвітських га-
лицьких, беззвучних нині
фраз; отсеї архів пережи-
тих стремлень і домагань;
отсю організацію, що іімам
і устроєм своїм нагадува-
ла-б нам хіба нашу зави-
симість від Головного Заря-
ду національно демократи-
чної галицької партії, звано-
го іуге садице Народним
Комітетом?... А може аран-
жери „Народного Комітету“,
скажуть нам: „що се лиш-
так, аби людей за собою
потягнути, а потім... пока-
жуть нам свою працю“. Ну,
і показали — пшик. Та на
що, як на що, а на се шко-
да було й труду. Ясність і
отвертість виведе нас на
праву дорогу, одна лиш
ясність ніколи не може за-
шкодити.Тому, поки візьмем ся до
пропонованих виборів, чи
не лучше би було вперед
застановити ся хорошо, чи
варто піддержувати той т.
зв. „Народний Комітет“?Таж річ очевидна, що
„Нар. Комітет“ сходить на
фiasco, як зійшло і багато
иньших організацій, що по-
вставали на американській
Україні і таяли „яко тает
воск от лица огня“. Таяли
через те, що для них не
було ґрунту. Пускали їх
в рух люди, що або не зна-
ючи американських обста-
вин, або не здаючи собі
докладно справи, на чім
стоять та до чого стрем-
лять, ради руху неоподіва-
но спалахнули соломиним
огнем, а коли перегоріли
(солома горить скоро), ди-
вують ся, що на амери-
канській землі ніяка хосен-
на праця неможлива...І чому, властиво, немо-
жлива? Як се можна гово-
рити? Лиш здаймо собі впе-
ред ясно справу, до чого
властиво стремимо, роз-
гляньмо ся на яким ґрунті
стоїмо, а побачимо, що ще
всяке діло піде, коли лиш
до него відповідно взяти
ся.Се безсумнівно, що нам
здава би ся українська на-
ціональна організація, але
організація для самих куль-
турних цілей; не „Народ-
ний Комітет“, але органі-
зація, де кождій одиниці
гварантувало-б ся повну
свободу думки, слова й ді-
лання. Нехайби се була
вільна спілка вільних лю-
дей для культури і посту-
пу українського народу в
Америці. Добре-б було та-кож, щоби організація да-
вала і певну моральну а
навіть матеріальну користь
для з'організованого наро-
ду, а тоді без великого шу-
му і крику, без голосних
фраз і чудних домагань бу-
демо мали, коли так хочете
назвати, свою американсь-
ку республіку Україну, та-
ку, яка в сучаснім устрою
суспільнім і в границях
чужих держав можлива. Са-
мий „Народний Комітет“—
справа занадто вузко пар-
тійна, а в деяких случаях і
двозначна.Під теперішню хвилю
найвідповідніша пропози-
ція була б така:Залишм „Народний Ко-
мітет“, а „Свобода“ нехай
утворить анкету для обго-
ворення справи національ-
ної організації української
в Америці, а відтак зсумує
поодинокі пропозиції та
піддасть їх під голосоване
своїх читачів (бо „Свобода“,
можна сказати, є одинока
всенародна українська ча-
сопись в Америці) та лю-
дей, що давали датки на
народні цілі. Відтак не ба-
чу причини, чому не ма-
ла б повстати поважна, все-
народна, українська націо-
нальна організація в Аме-
риці.

Мирослав Стечинин.

О скільки ми зрозуміли
повиешу статтю д. Стечи-
нина, то він головно про-
тестує проти назви „На-
родний Комітет“ і проти
сего, аби сей „Н. К.“ на-
гадував нам нашу зависи-
мість від Головного заряду
національно-демократичної
партії у Львові, який та-
кож звесь Народами Комі-
тетом.Що до першого треба
сказати, що назва сама, річ
не дуже великої ваги, а
важне то, чи Комітет що
робить і яка его работа.
Що до другого, то єї що
закладали перший Народ-
Комітет не мали думки під-
чиняти его якому небудь
комітетови краю — мав
се бути самостійний амери-
кансько-русский комітет. Що
такий комітет зглядно ор-
ганізація потрібні на се
годить ся д. Стечинин і
признає, що мимо ріжниць
класових між людьми тої
самої нації можуть бути де-
які інтереси спільні — тре-
ба лиш, аби такий комітет
чи організація не служили
виключно якісь партії чи
гурткови.На вічу в Мікіспорт, Па.
ухвалено було засновати
організацію, на чолі котрої
стояв би сей „Нар. Комі-
тет“. Члени сєї організації
мали платити по 10 центів
місечно, з яких половина
мала йти на місцеві потреби
а друга половина на за-
гальні. Як звісно, ся орга-
нізація днес не існує.
Ближ така організація по-
трібна — треба вибрати я-
кийсь комітет, що займав би
ся виробленем відповідних
статутів і сотворенем подіб-
ної організації, яка опісля
вибиралаб свій уряд сама.Що організація тама по-
трібна, видно хочби з сего,
що так як річи стоять тепер,при організованні якої не-
будь акції для певної ро-
боти тратить ся помало ча-
су, між тим як кождь тама
організація існувала, вся-
ку роботу можнаб далеко
скорше і ліпше зробити як
без неї.Сподіємось, що всі кому
лежить на серці справа
української національної
організації в Америці, ска-
жуть своє слово. „Свобода“
радо дасть місце таким во-
лосам на своїх сторінках,
а так почувши голоси з
ріжних боків, може вкінці
до чого і добалакаємось.**Як зарадити лиху?**Допись д. Ф. Дякуна з
Аксфорд, Н. Дж., се лише
слабенький відгук сего ли-
ха, яке щоденно мучить
наших імігрантів.Де дістати відповідну ро-
боту? — ось питане, яке
все стоїть перед імігрантом
тай взагалі усяким робітня-
ком. І шукаючи відповіді
на се питане, він тратить
гроші на желізниці, аген-
ції, тратить час, здоров'я а
нераз і жите. Лихови сему
бодай в часті моглоб за-
побічи з'організоване бюро
інформаційне, а що дотепер
такого бюро нема, треба,
аби бодай через часопис
подавати вісти, де і яка є
робота, аби інтересовані не
блукали потемки а знали
куди удаватись. Розуміє ся,
що часописи не можуть се-
го робити без помочи сво-
їх читачів тай взагалі лю-
дей, яким ся справа ле-
жить на серці. Тому ми от-
сим відзиваємо ся до наших
читачів, аби як найчастій-
ше подавали нам відповіді
на єї питання:1) Чи потреба на вашім
плейзі робітників?
2) Скільки менше більшої
потреба?
3) До якої роботи?
4) Яка платня?
5) Скільки годин праці?
6) Чи нема там страйку?
7) До якого Русина при-
їхавші до роботи на ваш
плейз повинні удаватись за
порадою і т. п.?8) Ваша адреса?
Блиб кождого тижня бо-
дай 20 людей з ріжних
плейзів дали нам такі від-
повіді і єї відповіді бу-
либ в „Свободі“ надруко-
вані — ми певні, що через
се неоден Русин находячий
ся без роботи, або шукаю-
чий ліпшої роботи — за-
ощадив би собі час, гроші і
непотрібних клопотів.Тому ще раз просимо у-
сіх наших читачів, а осо-
бливо сьвідоміших — по-
давати нам докладні відпо-
віди на повисших 8 питань,
а ми будемо їх що тижня
в „Свободі“ друкувати.**Концерт Бояна в Нью-
Йорку.**Дня 17-го лютого с. р.
відбув ся в Менгетен Лай-
сіум в Нью-Йорку концерт
товариства співачкого „Бо-
ян“. У нас звичайно так
зодить ся, що по всякому
концерті, чи то аматорско-
му представленню появля-
ють ся в часописах до-
жестні дописи, де, сказати б

так, а уряду, хвалить ся усіх і уся, що лиш яку небудь мало звязь в виставі, зовсім не розбираючи, о скільки вона дійсно на не заслугоє. Однак, як що і я беру ся написати пару слів про послідній концерт нью-йоркської співачкої дружини, то попередю рішучо мушу застеретти ся проти такому тлумаченню моїх слів і заявити, що як і мої слова мусять вийти самими лиш похвалами, то се не є той звичайний шаблон чужини, лиш слова щарі, подиктовані могутнім враженням хвилі.

Звук за звуком, акорд за акордом плели чарівні пісні мелодії, раз сумні, як безмежні димитаріща в репелкану, обінну днину, раз палкі, горячі, як любов козацка, то знова буйні, могутні, як рев фіал Славутиці... І не минали ся безслідно — вони золотими лучами падали у найглибшу ціливу серця, будячи тихі мрії про давно минуле, наводячи сум і туру за вишневими садками, за лугами копеними з россою, за всею рідною, не нашою земленькою, будили надію на весну — на кращу долю...

У вступнім слові, виголошеним в молодечім жаром о. Чаплинським, вказав він на вагу і значіне народної пісні, яка всегда була для нашого люду одинокою розрадою і потіхою у хвилі важкого лихолітя, у якій скристалізували ся усі його почування, його душа, його біль і горе. І док буде бити хоч одно руске серце „наша слава наша пісня не вмере, не загине!“ В розкішну китицю вязали ся дальше вокальні точки мішаних і мужеских хорів, переплітані декламаціями і грою на фортепіані. Безперечно чудово випали мішані хори як „Ой вербо вербо...“ Кумановського, „Сив сокіл“ Матюка, „Косаченьку куди йдеш“ і „На переді“ Лисенка. На однаковій уровені з мішаними держали ся і мужескі хори; тут вправді де не де давав ся відчувати брак визначніших голосів, однак знамените вишколені і зіспівані хори покривало сі хиб, та артистичне викінчене усяких найменших подробиць і тонкостей не пошало зовсім нічого до бажання. Бурю оплесків викликала „Тополя“, віддєлямована в чутем і повним зроуменіем п. С. Яремівною, і декламація п. Красіцкої, яка чарувала усіх своїм ніжним, соловейковим голосочком. До загальної цілості достроїла ся і гра на фортепіані п. Літинської, яка з теплом і первою відгрозала декілька народних пісень і коломийок. На закінчене відіграли п. С. Ярема і д. Ю. Ситник образок сценічний в одній відслоні „Не жартуй з серцем“. П. Яремівну мали нагоду уже не раз Нью-Йорці бачити на сцені та знають її яко незрівнаною славу в аматорських виставах. І сям разом подивлялись в ній чудово відданий

тип примхаватої дівчини, яка розрізняє ся із своїм любим, щоб за хвилину о пять за ним плакати та тужити. Д. Ситник — се був який тип палкого, молодого парня, який не тільки зміє горячо свою Ксеню любити, але і ся любов диктує йому дотепний спосіб вилічати її з примхаватости.

По концерті танцюристи з гарними танцюристками охоче забавляли ся до білого дня.

На закінчене одна еще увага на будуче. Порадую іменню річю булоб, щоб підчас вокальних продукцій усувано всякі злишні декорації, бо через се лишень безпотрібно губить ся голос, та щоб між комітетових вибрано таких людей, що е ще не забули нашої мови і не послугували ся „urzędowym językiem“ з рускими гістьми.

Ліста.

Надіслане.

Що дієсь між православними?

В таборі православної місії настав великий рух. В Канаані пенсильвенійським, недалеко мейфілдського града лучило ся чудо; в приюті іноків народив ся пророк з дів.

Цікаво, що діва, чи з радості, чи вважаючи себе недостойною і ради страха Божія опустила святе місце. Одні покінчили життя самоубійством, другі поутікали в гори, щоб дальше в печерах продовжати життя в пості і молитві. Ликуй православна американська Русе, бо з сирітського приюта побудованого мозолями і кровю галицького Лемка і закарпатського угорського Русина, зробили начальники димвстиду і деморалізації.

А дня 6-го Марта 1907 р. має відбутись Собор. Мабуть в пам'ять новорожденного пророка Собор наміряє скасувати руский календар і пости, а приходські маєтки записати на місію. Щоб вислати собі делегатів, буде ся роздавати награди і грамоти, а героям за правду негайсько на спину. Щоб ухвали усі мали силу, мусять бути підписані всіми місіонерами і мірськими делегатами.

Відний Лемку і ти закарпатський Русине, коли твоя шербата доля поправить ся? В старім краю стогнав ти під ярмом ляха, мадаря і Риму, а тут в Америці від приверженців Риму понижені і хоча ти свою долю поліпшити і вернути в святе православ'є, в старо-прадідну наших вітців віру, знов попав еси в рабство російської місії, котра тебе вабила обіцянками, а тепер все, що тобі дороге і за що твої прадіди кров проливали хоч тим Собором знищити. Хоче, щоби делегати підписали протокол і так запечатали долю і будучність одної часті американської Русі. Начальники тої місії хочуть, щоб Лемко і закарпатський Русин підписав своєю кровю декрет смерті своїх дітий і внуків.

Ще поря і час заставити всю злобу, лишень розумно подумати і вибрати на делегатів таких людей, котрі дорожать своїм материнським малоруским язиком, своєю прадиною вірою і єї прекрасним обрядом. Може не оден скаже, що се пустяки, що то не може бути правда. На то маєм докази а мануости. Місто учених галицьких священиків, дотрі знають нашого народного духа, наш звичай і нашу милозвучну малоруску мову, накиннули нам священиків неспосібних, котрі не розуміють ані нашої малорускої мови, ані нашого духа, ані звичаїв. Накинули нам російських дячків без найменшого образования, котрі не розуміють церковного наліву, а о уставі церковнім ані не говорі. Чогож они научать дітий наших в приходській школі, коли самі нічого не знають, ще до того ані дітий, ані діти їх не розуміють, бо дячки не знають ані поняти не мають о малорускій мові. Наш руский обряд величаєсь красним співом церковним, якжеж они будуть учити співу, если все на один глас співвають. Кождий інтересований признати мусить, що в тої школі виходять діти і говорять таким жаргоном, що як би его пес зів, то певно би ся сказив. І не диво. Дитина говорить дома з родичами по малоруски, в школі приходській учать еї по великоруски, так що дитина помінає все і сама не знає як говорить. Прийде домір, власні родичі дитини начнуть сьміятись. І який хосен з того? Діти перестануть говорити по руски а починають англійський розговор. Молодша генерація в тої спосіб вихована пропаде і так і про церков і про нарід так пропаде американська Русе. Минувлось учить нас, що православна консисторія з нашими ученими священиками в Галичині і Угорщині, котрі прийняли православ'є, поступала і поступає наче з собаками. Коло наших галицьких і угорських священиків всегда консисторія тримала і до сего часу тримає шпіонів (доносчиків), і через нелюдську секатуру священики як о. Грушка, о. Ольшеский і другі мусіли уступити з під омофора владики, бо були би з голоду загинули. Находить ся ще оден гал. священик о. Січинський в Чарлрой, після достовірного жерела, і з ним наче з собакою обходять ся. Чи він довго вдержить, покажебудучність. О тим священику знає єпископ, коли він обідає і коли навіть вікна его поотвирани, бо сусіди-сапожники от Пітсбурга все донесуть.

І за такі подлі доноси такі сапожники получають копняки і ордери. Так брате Лемку, дивись з здоровим оком і суди сам. Если голубачі з православної фірми твоїх галицьких священиків держать під кнутом як мамелюків, то за щож думаєш будучь тебе не просвіщений Лемку держати? За дітну козу. Дотри а тебе долари а тебе три мають за дурного паца, а дитини твоєї хотілиб зробити кацапа. На що тобі Лемку або твоїм дітям в свободній Америці учати ся велико-русского язика? Хто з нас піде в Росію? Я прочитаю велико-русский язык і его літературу, але мушу сказати, що велико-русский язык нам американським Русинам не коначний до спасенія. В Японі рускі місіонарі учать ся японського язика і говорять по японськи, то чому ж і у нас не може так бути? Отже брати Лемки если будете вибирати делегатів на собор, виберайте таких, щоб ся не дали зловити обіцянками, щоб вам і дітям вашим не підписали декрету смерті. Домагайте ся своїх прав, боріть ся за свою віру і за свою малоруску мову.

1. Не дайте запропасти наш старинний руский календар.
2. Не дайте одібрати пости, бо если до того допустите, то на певно братя в старім краю начнуть кричати, що ви якоїсь нової віри.
3. Старайте ся і неуступіть, доки в школах приходських, в школі місійній і в семінарії не буде запроваджений язык малоруский.
4. Старайтесь, щоб консисторія забрала „діву“ і сестри в Росію (честь вімкам), щоб не нанесли більше деморалізації і сорому на наш нарід.
5. Протестуйте проти рукоположення в священики людей неспосібних, як то случило ся в послідних часах, що викропили дячків по дво-місячнім побуті в семінарії, бо якуж они вам і дітям вашим принесуть користь, если самі малоумні. Як будуть такі неукі боронити своєї віри перед ученими других віроісповідань, если не мають поняти о богословію. А то наука що еї не навчались за 2 місяці хоч би і в мінеапольській семінарії.
6. Безумовно домагайте ся, щоб вам дали галицьких священиків і дяків, котрі вирости межа вами в краю і котрі знають народного духа нашого бідного народа і нашу історію, бо з російських місіонарів в Америці не знає еї ані 5-тох. Братя, если ви всі знали нашу малоруску історію ніт того ворога, щоб ся поважив пробувати одняти од вас малоруский язык.
7. Наконєць домагайте ся, щоб получить єпископа чоловіка умного і благородного, щоб священиків по заслугам судив, щоб вислухав жалоби прихожан і обходив ся з ними як батько з своїми дітьми. Хотя єпископ буде строгий то сто раз лучше як теперішня фігура взол ото облечена, а незнає що ся вепархії веде, бо консисторію провадять попаді і кількох сокерів.

Правда, але коли ся сказана бути мусить і чим скоріше тим лучше. Если єпископ не був лишень фігурою а звав ся енергично до праці то тепер ціла американська Русь булаб під одним архипастирем.

Православний.

Під розвагу „наборщикам“, і взагалі усім кого „касаеть ся“ від „Правди“.

Нерадо беру за перо коли приходять ся мені відповідати на особисті закиди, однак чужиний „наборщик“ від „Правди“, змушений я знов пару слів замітити. „Вдарити кулаком об стіл, а вожиці озвуть ся,“ говорять народна пословиця, а що й панове „наборщики“ чують ся нібито з моєї сторони обидженими, проте почуваясь до обовязку сказати їм слідує:

— Що вас „гаспадинове наборщики“ зачі серденька болять за „татуньцьом“ я о тім знаю дуже добре; сеж предінь ваш протектор і добродій. Однак не моя у тім вина, що попри його провокаторських ділах — дісталось по де-куди й вам „по вухах“... Повторилась тут на вас ще й та пословиця — „що з яким пристаєш — таким й еам остаєш“. Розумно?

— Отже гаспадинове наборщики, пардон! Що ж до „спеціально імпортowanego“ співредактора „Свободи“ то дуже а дуже милитесь. Се після вашої гадки: „завадяка зь передмістя Львова,“ ну хочби і з Перемішля... чепляє ся людей котрих „дїлковито незнає“, зич. о. Обухевича. Отже знайте, що ославлений ваш татуньць звисний мені з фарисейських діл — не тільки, як мильно здогадуєтесь, в амер. руских газет, але знаємось — а властиво знали ма ся й „прилично“... ще від тоді, коли „татуньць“ до епілки зі своїм фаміліантом, як казали „професором“ з Лемківщини, з'єдновали собі парохіян в Оліфанті... Коли виспе вгаданий пок. „професор“ „вививал“ з Оліфантськими „девушками“ по гали „чардаша“ — татуньць — як „поважнійша“ особа, з пукакою „кабзою“ при „буфеті“ „фундували“ — як гали довга — й широка... Булиж то часи!

Людоньки вили й під небеса виквалювали „няня“ — хіба не було за що?... Немав есь часу піти до церкви на River St. в неділю — то міг есь відбутися своє — в другу суботу на гали, бо се прецінь одно — дати „татуньцьови“ на божже в церкві, або „спендувати“ вечером на балю, бо як запевняли — уєї ті гроші „шли“ на хвалу Богу... Але що там о тім епомянати? Що минулось, не вернеть ся. а я розбалакавшись — міг би де що й більше про нашу знакомість поговорити — але най їх там!...

— Отже „гаспадинове“ надставщики знаєте тепер що „грінор“ з Holyok'у знає вас усіх несоріште, га? Если так, то на буду-

чесь смиротуйтеєь ри старого фарисея превкаторських ділах, а если маєте хоть крихітку якоїсь чести, то вмісто відбріхуватєь, й пакати носи не в ваші діла, вхопіть старого „вугу“, а простягнувши його на „редакторському кріслі“ впадіть йому з вісімнадцять „облаванних“ на оден бік — а двайцять без двох на другий, щоб попамятав як показувати вам грушки на вербі... й туманити робітників... А тоді й писне підписаний буде тихо... Розумно? А в иншій случаю — „нїкакь нїть, братцы мои!“

Михайло Велл.

З Лемківщини.

У нас тепер зима дуже тяжка. Сніги і морози так сильні, що і з хати трудно вийти. Наші люди після звичаю і вірування просять Бога, аби була добра зима, бо кажуть, що й літо таке буде. Але тепер вже їм добре надокучила, раді-б, аби полекшала. Худоба терпить по стайнях велику студінь.

Недалеко від нас в Кобиланці лучилась страшна подія. Отець забив свою доньку за се, що не хотіла віддати йому своїх грошей, присланих їй з Америки єї мужем. Убийцю арештовано і всаджено до крміналу, де кілька днів пізніше помер. Ум у него не був в нормальнім стані.

Сими часами поприїздили сюда краєни з Америки. Оден з них був кавалером і хотів зараз ожени-ти ся. Нараяли йому вдовицю з трома дітьми (мужа еї убило в Америці). Вдовиця зажадала від молодця пять стівок раньших, на що молодець згодив ся. В перший день після заручин виплатив їй тисяч корон, хотай еще з нею не розпізнав ся. Чиж се розумно розпоряджати так легкодушно запрацьованими грішми. Не розпитавши броду, вліз у воду.

Розділ 26-го січня 1907 А. Пили.

Виказ жертв

на руску, гр. кат. церков св. Тройці в Нью Бритейн, Конн.:

3 Indian Orchard, Mass.: По 1 дол.: Юрко Полянський, Теодор Копистанський, Антошко Барна. По 50 цнт.: Іван Барна, Теодозія Сметана, Марія Крелель, Анна Барна, Домініка Кусик, Марія Дреняк, Теодор Юшак, Марія Ткачик і Марія Копистинська. Разом 7.50 дол.

3 Holyoke, Mass.: По 1 дол.: Мих. Велл, Іван Сташко, Григ. Скібицький, Іль. Фелендаш. По 25 цнт.: Н. Мельник, Йосиф Кравець, Петрунка Віловус. По 50 цнт.: Лука Антонішан, Семен Довгань, Михайло Скібицький, Василь Клирик, Стефан Ключка, Антошко Вісневський, Михайло Вілий, Іван Заворотний і Іван Пидучак. Разом 8.75 дол.

Загальна сума 16.25 дол. Усім жертводавцям складає сердечну подяку Кмітет парохіальний. Михайло Зятчак, колектор. Юрко Валєня,

Отць духовний „Союза“:

О. Софан Макар, Phone 46-12
11 May St., Ansonia, Conn.
Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1906-1908.

Председатель:
Бенетинян Киріа, 140 Essex St., Jersey City, N.J.

Місто-председатель:
Іван Парилляк, Terryville, Conn.

Касіер:
Алексій Шармонь, 524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Амдрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Полівка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:
Лев Левицький, Minersville, Pa.
Осип Стетевіч, Olyphant, Pa.
С. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — однокласова русько народна організація в Америці.

Приймає членів від 1 року до 40 літ життя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:
Посмертне за мужа \$1000.00,
Посмертне за жінку \$400.00,
Посмертне за діти від 15.00 до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очей ніг або рук \$1000.00,
б) одної руки, ноги або ока \$200.00.

Сли отець родини в шпиталі божевільних, Союз платить що року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

Важне

для П. П. Секретарів Р. Н. Союзу.

Повідомляю раз на все, що всі гроші, належачі до каси Р. Н. Союзу, посилає ся так: на money-order-ах або чеках, виписаних на ім'я Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так виписаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з вказаними до Голов. Секретаря. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Оголошене.

Отсим повідомляю Вас П. П. Секретарі, що призначаючи нових членів до Руского Нар. Союзу маєте від кожного нововступаючого збирати: 1) вступне після літ, так як було перше, 2) за грамоту 25 цнт., 3) відзнаку 75 цнт., 4) книжочка 0 цнт., 5) на фонд резервний 2 цнт., 6) фонд

бідних 1 цнт. і 7) фонд народний 1 цнт. При вступі нових членів маєте уважати, аби члени були здорові, чесні і добрі Русини і щоб не перевищали 40 літ життя. Ті, котрі мають вище 38 літ а не скінчених 40, мають предложити метрику родження або який инший документ, котрий би посвідчив про їх вік.

С. Ядловський, голов. секретар.

ВАЖНЕ!

До Вл. місцевих Урядників Рус. Нар. Союзу і всіх членів. взагалі!

На підставі ухвали IX. головної конвенції Руского Народного Союзу відбувшої ся в Scranton Pa. повідомляю сим вас, що буду настановляти місцевих організаторів Р. Н. С. Хто з пп. урядників або членів схоче зайнятись організацією своїх рідних братів-Русинів нехай сейчас зголосить ся до головного організатора, П. П. місцеві секретарі мають першешнство.

С. Ядловський,
головний організатор,
Box 76, Jersey City, N. J.

Повідомлене

для всіх відділів Р. Н. Союзу.

III. Секретарі!

Отсим повідомляю вас, що кожного місяця належить ся повідомити мене: хто був прийнятий до братства, хто вимазаний; хто був прийнятий з переступним листом, а хто взяв переступний лист; хто змінив посмертне на скільки і кому записав; хто оженив ся; хто помер; скільки членів повістало в братстві на ціле а скільки на половину посмертного. — Всі такі зміни треба написати на Місячній Справі, т. е. на картці, котра прийде вам з кожним розметом і ту картку по кожнім мітингу або найдальше до 29-го заслати разом з декляраціями і переступними листами, если які будуть, на адресу:

Theo. Labowsky,
Box 76; Jersey City, N. J.

Після тої місячної справи прийде вам слідуючий розмет, а котре братство не пришло такого повідомлення на час, то его розмет буде такий сам, який був попередний, а члени, котрих братство хотіло прийняти або вимазати, не будуть прийняті ані вимазані аж доперва на другий місяць, бо на 30-го замикає ся рахунок членів і розсилає ся розмет.

Теодозій Лабовський,
рекорд. секр. Союзу.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство приналежить до „Союза“, повинно мати отсі книжки:

1) Книжку членів (іменослов).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протоколову.
На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 доларів до каси „Союза“.

Увага

для секретарів місцевих братств і відділів „Р. Н. Союза“.

Понеже секретарі місцевих відділів і братств безстанно домагають ся статутів і грамот членських від голов. секретарів і в деяких своїх письмах докучають гнівно голов. урядникам, для того звертаю їх увагу, що такі секретарі роблять се нерозумно і безпідставно і тільки забігають дорогий час на відписуване листів і оправдання, та вражають головних секретарів до праці. Звертаю їх увагу і на те, що діловодство в „Союзі“ через реорганізацію дуже утруднилось і через те головні урядники мають що раз то нову працю, якої годі було сподіватись, а кожда така праця забірає немало часу. Описати се докладно трудно, хіба буде можливо устно розповісти при справовданню набутий конвенції перед делегатами. Се раз.

Друге, нових статутів і грамот голов. секретарі ще не мають готових, а то для того, що Головна Конвенція поручила Головному Урядови, щоби нові статуту дати обробити леоєрови, щоби они годились з законами Сполучених Держав і щоби були перетолковані на американський язык і в двох языках друковались. Леор, до якого лиш в тій справі удались, статутів напихав ще не справив. Так само Конвенція поручила, щоби видати нові грамоти в кольорах для всіх членів „Союза“. Отже статуту і грамоти, сі найголовніші річі для нашої організації, котрі деяким членам або секретарям видають ся дурничкою, забрали дуже багато часу. Ходить не о се, аби статуту і грамоти були о місяць чи два скорше, але аби були докладно зроблені так, аби не треба було їх всегда на кожній конвенції перемінювати. Грамоти членські ми дали до друку одній поважній фірмі в Нью-Йорку еще в місяцю Септембрі, але через страйк робітників-літографів, котрий тягне ся вже кілька місяців, та фірма нам роботу не віддала еще до сего часу, а також жадна фірма не хотіла зробити з нами контракт, щоби на означений час скінчити роботу. Отже як статуту „Р. Н. Союза“, так і грамоти не будуть скорше готові як при кінці місяця лютого або в марці. Но скоро ми роботу сю відберемо, так сейчас виплемо їх всім відділам для всіх членів.

Члени, котрі не набули грамот членських, нехай будуть спокійні, бо се їм не перескаже бути членами „Союза“. Всі члени сли сповняють свої обовязки суть забезпечені на посмертне таке, яке послідна Головна Конвенція ухвалила.

К. Курчів,
голов. предс.

В місяцю Януарі 1907 року перестали бути членами Р. Н. Союзу:

В. 1. Ревилія Марія
Мошар Асафат
Марко Михайл
Шептак Михайл
Амдрішко Василь
Кориньовський Павло
Бузан Денис
Миньо Теодор
Гардин Тимко
Слодичко Осиф
Угрии Михайл
Вільчакський Ілько
Старишак Олена
Федорчак Григорій
Клеба Осиф
Лазорик Яков
Шептак Григорій
Хомак Григорій
Шушереба Григорій
В. 6. Росоха Юрій Василь
Худа Іван
Ріжко Іван Маргичинець
Вовчанч Митро
Ріжко Іван Анунко
Димчила Юрій Василь
В. 7. Костик Василь
В. 8. Уйчик Текля
В. 12. Тутка Семен
В. 13. Банітула Гарасим
о. Двугіт Теодор
Слиж Іван
В. 23. Сухий Юрій
Стефан Милин стар.
В. 25. Мурин Николай
Муджик Михайл
В. 28. Гуриняк Федор
Юринко Йосиф
В. 33. Паньчишин Ант.
Рать Костьо
Штуртка Никола
Клибик Стефан
Іванч Павло
Масляник Федор
Марциник Михайл
Мазур Михайл
Бураковський Михайл
Бойчик Максим
В. 37. Гнатко Стефан
В. 39. Лукачик Василь
В. 40. Ігнат Марія
В. 42. Лисак Юрій
Вафковський Франц
В. 45. Крушинський Микита
Валенга Анеля
Шоцек Людвік
В. 47. Дончак Василь
В. 49. Чуняк Василь
В. 51. Поліман Йосиф
В. 53. Король Іван
Пованда Деміан
Гладиш Антін
В. 53. Ткач Юрій
В. 55. Бодарик Стефан
Ядвічак Осиф
Салак Федор
Коваль Іван
Бун Онуфер
Імман Іван
В. 56. Палица Павло
Тупак Іван
В. 60. Стохлінська Анна
В. 61. Угрии Андрей
В. 62. Буземчак Антін
Галькович Филип
Бажалюк Василь
Дядик Андрей
В. 78. Бундрак Андрей
Мужичка Іван
В. 80. Бантур Федор
В. 85. Шульц Федор
В. 86. Каш Михайло
Дайк Теодор
В. 92. Драгун Методий
Тремко Іван
В. 96. Баган Теодор
Басик Теодор
Мороз Ониско
Мудрик Петро
Савчак Петро
Терлецький Іван
Терлецький Михайл
В. 100. Шулик Тада
Шулик Анна
В. 105. Гутей Дмитро
Новак Василь

В. 109. Піпчак Михайл
В. 118. Дашинич Марія
В. 123. Кулинич Семен
В. 126. Булишак Іван
В. 127. Котулик Іван
Бомбар Андрей
Куріла Федор
В. 130. Лисовацький Іван
В. 131. Раджик Іван
В. 135. Погойд Дмитро
В. 139. Опалка Леон П.
В. 141. Франків Юрій
Погорецький Ігнат
Гарасимчук Проць
В. 143. Голук Стефан
Чупа Іван
Гильчанський Юрій
В. 144. Кіршак Антін
В. 145. Петрас Николай
Бакишин Сенько
Т. Лабовський,
гол. Рекорд. секретар Союзу.

Ч. 80. КВІТ \$200.00
на двіста доларів, котрі п. Андрей Ковач отримав яко надзвичайну записку за утрату правого ока з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
Елеанор, Pa. дня 10 Февр. 1907.
Сьвідки { Михайло Туленко,
Михайло Ковалюк.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ (число) 31.
Михайло Такач, председатель,
Йосиф Бобалин, секретар.

Ч. 82. КВІТ \$400.00
на чотириста доларів, котрі п. Михайл Терлецький отримав яко посмертну записку по жоні. жоні Юлії з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
Pittsburg, Pa. дня 9 Януара 1907.
Михайл Терлецький,
Сьвідки { М. Стефанович,
І. Костюк.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ (число) 130.
Теодор Гут, председатель.

Ч. 105. КВІТ \$400.00
на чотириста доларів, котрі п. Василь Мигалів отримав яко посмертну записку по жоні Аїні з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
Lansford, Pa. дня 6. Февр. 1907.
Василь Мигалів,
Сьвідки { Іван Чімо,
Петро Габера,
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ (число) 16.
Іван Полянський, председатель,
Леон Моніта, секретар.

Рух

в відділах Р. Н. Союзу.

Оголошене.
Дня 24-го Февруара відбуде ся в Пітсбурзі, Па. Савт Сайд, 7. стр. в гали Просвіти о год. 1-ій попол. мітинг братства сь. Івана Крестителя, від 98. Дополадження дуже важні справи, тому хто не зявить ся, наложиться на него шару 1 доларя.
Андр. Стефанович, предс.,
Ів. Губик, кас.,
Ів. Піхота, сепр.

Оголошене.
Братство Пресль Богородиці, від 86 в Оліфант, Па. повідомляє, що дня 24 Февруара с. р. о год. 1-ій попол. відбуде ся мітинг, на який всі члени мають зявити ся. Хто без важної причини не прибуде, заплатить 50 цнт., а урядники 1 дол. карі.
Ів. Савчак, предс.,
Ів. Коцак, сепр.

Оголошене.
Товариство „Любов“ в Філадельфії, Па. вибрало слідуючий новий уряд на р. 1907. Ів. Кречковський, предс., А. Вислоцький, кас., М. Мих. Полян, сепр. Мітинги відбувають ся в третю неділю кожного місяця точно о 2-ій по пол. в Читальні „Просвіти“ 214 South Str. M. Polak, 302 Delancey, Str. Philadelphia, Pa.

Оголошене.
Братство Сьв. Михайла відділ Р. Н. Союзу 84. в Cannonsburg, Pa. повідомляє отсим всіх своїх членів, аби сходили ся на мітинг кожної другої неділі по першій. Хто не прийде на мітинг заплатить перший раз 35, другий раз 50 центів карі.
Іван Валог, председатель,
Василь Циган секретар,

Оголошене.
Братство Успенія Пр. Богородиці, від 86 в Allegheny, Pa. веде отсим до відома усіх тих членів, що сходились в вилдні до Р. Н. Союзу, щоби з'явили ся на мітинг, бо в противному случаю вістануть вторинні.
John Bogda
Ohio Valley Bank
Allegheny, Pa.

Оголошене,
В братстві сьв. Петра і Павла, від 20 в Jessup, Pa. вибрало на рік 1907. адмудуючий уряд: П. Кечанський предс., П. Кривіцький кас., предс., Я. Самма кас., Я. Недеростом кас., кас., І. Осипо сепр., Д. Вислоцький кас., сепр., І. Мича кас., П. Гостивський кас., кас., В. Варто опісля хорих, Д. Хованець, Т. Гасірий, і Г. Питерно котр. комісія та П. Кришійський гонсолов.

Оголошене
Братство сьв. Петра і Павла, від 41 в Ембридж, Па. веде до загальної відомості, що на мітингу дня 10 марта 1907 буде приймати ся нових членів до Братства без вступної належності: нових членів Союзу буде приймати ся після статутів. По більшій обсяжені просить ся удавати до організатора Павла Середницького 133 Maple Wood Ave, Ambridge, Pa. Павло Середницький предс., Іван Михайлик, секретар.

Анаторське представлено:
„Амер. Шляхтич“ і балет устроєне братство сьв. Володимира в Нью-Йорку дня 2-го марта 1907. в гали Manhattan Lyceum чясло 66-68 E. 4 St. (між 2 а 3 Ave). Початок о 7. год. вечером.
На се представлено і балет запрошено мо всіх чесних Русинів і Русиньок в Нью-Йорку і околиці. Тикети по 75, 50, 35 і по 25 цнт. По театрі танці. За добру навазу речуть балетні мистки.
Алекс. Довганюк, предс.,
Антін Шеремета, кас.,
Яків Корнат, сепр.

Програма вечерна з аматорським представленим дня 10 Марта с. р. в русій гали „Просвіта“ в Пітсбурзі, Па.

1. Вступне слово — вигос. І. андор Костюк.
2. „Дівча в сінях“ — мімічний хор, гармон. Ф. Колески.
3. „Американський шляхтич“ — образ в життя руских робітників в 3. актах, напис. Ст. Макар.

Особі:
Іван Розвага — Алекс. Горощан.
Бва, его жоні — Марія Стефанович.
Маруся, їх донька — Марія Кут Кульчицка.
Михайло Чорний, сьован — Григорій Демида.
Анна, его жона — Магдалина Милик.
Джордж Шибайголова — Іван Чурило.

Гриць Василь Прокопик.
Петро Павло Грошко.
Данько Федор Сейка.
Василь Антін Лавенга.
Василь — Кароліна Бандровська.
Детектив — Андрій Попіа.

4. По І. акті „Поворот тата“ — віддека. Марія Пастирчак.
5. По II. акті „Цвітня дрібна“ — сольо тенорове Івандор Костюк.
6. По III. акті Битакевич — „Ой не нам, та не нам“ хор мішаний.

Початок о г. 8 вечером, перших 7 рядів по 50 цт. місця, прочі по 35 цт.

Всіх доколичних Русинів запрошує сердечко.

Виділ читальні ім. Маркіяна Шашкевича.

Де є?
Хто хоче шукати своїх кравців, пере нашу газету, мусить заплатити 25 центів за кожде оголошене наперед.

Пошуку
Павла Вайнара родом з Боська, пов. Сепіс. Бул в Пітсбурзі, а пінішше відхав до Франклина. Справа важна. Хтоб о ній знав, або він сам най докесе на адресу:
Andrew Bobak
Ford City, Pa.

Пошуку
свою рідну сестру Марину Цірко в селі Городишці, пов. Гусятин в Галичині. Хтоб о ній знав, прошу дати знати на таку адресу:
Mike Cirakot
P. O. Keewatin, Ont. Canada.

8 днем 1. Фебруара 1907, вітворено

БАНК РУСКИХ ЕМИГРАНТІВ

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Банк сей салагоджує спідуючі справи:

- 1) Пересилляє гроші до Галичини, Угорщини, Росії, Німеччини і других країв і держав світа по цінах можливо найкращих і як найкорше. Кождий хто буде посылати через наш Банк гроші дістане сейчас від нас на них поквитоване, а скоро гроші дійдуть до краю, виплатимо ему орігінальний краєвий реценсіє.
 - 2) Продає шифкарти на різні лінії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Нью Йорку. По кождого хто хоче їхати до краю і кунити в нас шифкарту а дасть нам наперед знати, котрим треном виїхав з дому — ми виїдемо на диво а також відпровадимо его аж на шифу.
 - 3) Для тих, що будуть купувати в нас шифкарти з краю до Америки, будем давати як найточніші інформації, щоби їх краєвни дістались на місце призначення і не були завернені до краю.
 - 4) Виробляє повновласти, контракти купна і продажі заосмотрені підписом консуля; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалі перепроваджує всякі інші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звисних отарокраєвих нотарів і адвокатів.
 - 5) Полагоджує справи війскові, як: увільнене від асентрунку, військової контролі, увільнене від виправ і т. п.
 - 6) Вирабляє пашпорти для ситизенів виїзжаючих до краю.
 - 7) Дає поради в процесах против компаній в разі каліцтва, смерті, несплаченя пейди і в других правних американських справах.
 - 8) Мінняє гроші — старокраєві на американські і американські на краєві після біжучого курсу.
- Крім сего Банк Руских Емігрантів готів служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо там, котрі приїжджають до Нью Йорку а не суть ознакомлені з містом. Банк Руских Емігрантів приймає також гроші до переходу і платить від них процент.
- Всі повисше згадані справи будемо всегда старатись виконувати скоро, точно і чесно та сподіємось, що в сей спосіб повискаємо собі довіре і поперте у якнайширшого загалу Русинів.
- Такого довіря і попертя сподіємось тим більше, що БАНК РУСКИХ ЕМИГРАНТІВ заложено не виключно задля власного інтересу, але і тому, аби причинитись бодай малою цеголкою до загально рускої справи: іменно

десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів призначена на Русский Народный Емиграційный Дім в Америці.Річ се загально звісна, що брак такої інституції як Еміграційний Дім даєсь сильно відчувати усім американським Русинам і еслиб всі другі Русини зробили так само, ми малиби в дуже короткім часі свій власний і величавий **Руский Народний Еміграційний Дім.**

Про вітворене Банку Руских Емігрантів просимо повідомити також своїх знайомих а при нагоді прислати нам їх адреси.

З поважанем

Дирекція:

Ів. Ардан, гол.

С. Ядловский, нас.

А. Савка, сепр.

Адрес: Ruthenian Immigrant Bank. House, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Д. Памм, Краєв, ул. Зелена 3, Австрія, Галичина, висилає славі цілім світі звані годинки кишкові "ROSKOPF" докладно на мінути урегульовані по 2 дол. Ті самі правдиві патентовані 4 дол., ті самі в трьох ерібних накривках урядово стемпльовані 5 долар. Ті самі правдиві патентовані 7 дол. Діа-чущі ерібні урядово стемпльовані і д. мінійші 1.50 дол., дуже міцні 2 дол. При замовленю належить відповіду квесту прислати. Оплата від папки до Америки висилає 50 центів. На жиде-не посилаю великий ілюстрований ці-ник дармо і оплатно.

David Fuhrman
222 Lackawanna Ave.
SCRANTON, PA.

Виробляє
Братські відзнаки, Шапки,
Пояси, Уніформи, Фани
Шовкові вовняні.
Old Phone 564-R

Соціально-демократичне, по-пулярне помісячне видання
"Боротьба"
що виходить-ме в дні 1. січня 1907 в двохкушних книжочках та коштує на рік 1 долар.

Адреса для обох видань:
Редакція "Землі і Волі",
ул. Броварна ч. 84
Czerdowitz, Bukowina

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна его бачити в офісі:
від 8-ої до 10-ої год. рано,
від 2-ої до 4-ої попол.,
від 7-ої до 10-ої вечер.
Old Phone 1269-B

HARRY NEEDLE
Адвокат і Нотар Публичний
Повняє гроші на пратерти. Заступає в справах кримінальних і цивільних. Офіс: 916-911 Mears Bldg., Scranton, Pa. Вечерами: Spitz Bldg., Olyphant, Pa. Розуміє по руски, польски і словацки.

**Російська
Охотнича Флота**

Нова пасажирська пароплавна лінія з Нью Йорку до Роттердама і Лібава або назад без пересі-даня великими двошрубними, скорими пароплавами "Смо-ленск", "Петербург" і "Саратов".
Дорога з Нью Йорку до Роттердама або назад, триває 9 днів; з Нью Йорку до Лібава або назад 12 днів.

Ціна шифкарт:
З Нью Йорку до Роттердама або з Роттердама до Нью Йорку перша класа 70 дол., друга класа каюта 37 дол., третя класа загальна 30 дол.

З Нью Йорку до Лібава: перша класа 87 дол., друга класа каюта 47 дол., третя класа загальна 37 дол.

З Лібава до Нью Йорку: перша класа 87 дол., друга класа каюта 44, третя класа загальна 34 дол.

Кораблі відходять з Нью Йорку
"Петербург": 26. Фебруар.
"Смоленск": 12. Марта.
"Москва": 26. Марта.

Генеральні Агенти:
C. B. Richard & Co.
31-33 Broadway, New York.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read **The International Socialist Review**. Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farming. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers,
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

**Хто бажає інформації
про Бритийську Колумбію**
нехай пише на адрес
Geo. Syrotiuk,
Vancouver, B. C., Canada.
Box 482,

ЧИТАЙТЕ!
Спис книжок, які продаємо:

- Америка.....10 ц.
- Ангел та пустельник і т. і.....15 ц.
- Біблія Велика.....2 дол.
- Борба клас і чому робітничі ор-ганізації ся.....15 ц.
- Висока книжочка з образами.....30 ц.
- В Старій і Новій краї.....15 ц.
- Гріхи міліонерів і т. п. С. Т.....15 ц.
- Дощ в історії православної мі-сії в Америці.....10 ц.
- Дощ про звирята.....80 ц.
- Два левади і т. п. С. Б.....15 ц.
- Дорога любови, те Божа дорога С. Б.....15 ц.
- Емігрант.....15 ц.
- Жовіт.....10 ц.
- Журнал.....15 ц.
- Життя Ісуса Христа.....1.50 дол.
- Життя, вірбики, організації і т. п. в Спол. Державах.....15 ц.
- Зуб за зуб.....10 ц.
- Казки про Жидів.....15 ц.
- Історія Русів в образах.....10 ц.
- Капітал і праця.....15 ц.
- Книжка Радушкова.....50 ц.
- Календар.....25 ц.
- Марія.....10 ц.
- Многострадальний народ, огляд історії українського народу.....20 ц.
- Атлас цілого світа, англійський, 105 мап, над 700 сторін, подає імена і людність 40.000 міст цілого світа 1 дол.
- Мапа Сполучених Держав і цілого світа 4 стопи широка а 6 стій довга (інші продають по 5 дол.) у нас лиш 2 дол.
- Назерний Грішник.....20 ц.
- Народний рух австро-угорських Ру-сиків.....15 ц.
- Новий Завіт.....4 дол.
- Образи і загадки.....10 ц.
- Оповідання.....15 ц.
- Оповідання про задрх богів.....10 ц.
- Про відступництво від роо. пре-мошанів.....10 ц.
- Про кутро землі.....25 ц.
- Підземні скарби.....35 ц.
- Покуса.....10 ц.
- Псалтир.....1 дол.
- Романова Полка, в Русини.....10 ц.
- Руско-англійський словарчик.....20 ц.
- Релігійні віровани старинних народів.....20 ц.
- Смерть.....10 ц.
- Стародавні казки та оповідання.....15 ц.
- Степові люди.....15 ц.
- Страйк.....20 ц.
- Стрілий на смерть, робітничі дра-ми.....15 ц.
- Уай в Америці.....20 ц.
- Хто з чого живе.....15 ц.
- Як то в люде на землі, в 20 ерсонах.....50 ц.
- Як мунки ходив до царя правди, пунати.....15 ц.
- Черев жордон.....15 ц.

Адрес треба всегда видисати англійськими буква-ми і то дуже виразно.

Swoboda, 184 Hudson St., New York

**Одинокий
русский адвокат і нотар
з Галичини**

Др. Юліан Чупка.
Всі справи в судах і у сквар-рів в повітах Люзерне і Ляба-ванна.

Всі справи (судові, повновла-сти, контракти, справи війскові в Галичині.
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
там де баня Неймета.

Приїжджає до Скрентон що Нонеділа і Четверга о годині 6 вечером.
402 S. Washington Ave.,
Scranton, Pa.
там де баня Раймана.

Позолочувачу Годни-ку за \$3.98 вітало-беси не продавав.
Ми нікламо Вам до огле-дення сго гарну 14-на-р-товим золотом Подвійне Золочену годинку С. О. Д. за \$3.98 і оплати опе-ванна.

пресу. Гваранція на 20 літ і лапир-ням в кождою годинкою. Си годинка не чорна як другі, тримає добрий час і виглядає як 40-хлірпа циро золота годинка, а делькі нупці продають еї за \$10.00. Сам нікламо вперек \$3.98 дамо нам в дарунок переток або нім і експитмо редикотривану пошту через по-што будете мусіти платити експресу.

Дармо одна годинка сго мунки або спродасте шість. Німіт чя прислати вам мунки чи анночу годинку. 34-98
Globe Mite Co.
Dept. 7, 161 Randolph Str., Chicago, Ill.

**Оден з найбільших
броварів
в Америці.**

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПО-СІВ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз по-голова від него коштує сего пива, ніколи не болить, то иншого вже не боєть здровє і буде пити. позживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕШТОЮ ХВА-ЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРІТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.